

„POWIĄZANE W SIEĆ - W SIECI POWIĄZANI”

Dział Etnografii Pomorza Muzeum Narodowego w Szczecinie włącza się w obchody ekspozycją „**Powiązane w sieć - w sieci powiązani**”, prezentującą sprzęt rybacki z Pomorza Zachodniego. Zbiory liczą obecnie ponad 650 obiektów, około 95% to zabytki zgromadzone w okresie powojennym; z tych przedwojennych w 1945 roku udało się zabezpieczyć tylko 54 obiekty. Wystawa będzie małym wycinkiem kolekcji.

Słowo „sieć” jest wyrazem wieloznacznym – polisemem. Może to być narzędzie do połowu ryb lub chwytania zwierząt, może być rozpięta przez pająka – pajęczyna, to krzyżujące się przewody, drogi, linie komunikacyjne lub zasadzka na kogoś, zorganizowana, tajna grupa ludzi i wreszcie -- internet.

Powiązane w sieci są ryby, a w sieci powiązani są ludzie. To zdanie uzmysławia nam, jak bardzo jesteśmy zależni od siebie.

Dawniej rybacy sami wiązali sieć z nici i sznurów z włókien konopi, pokrzywy, manili, lnu. Była to ciężka praca, a służyło do niej specjalne narzędzie – kleszczka. Kleszczki mają charakterystyczny kształt wydłużonego prostokąta stożkowato zakończonych na górze, a w dolnej części przypominającego literę C. W górnej części kleszczki znajduje się wyżłobiony otwór, pośrodku którego wystaje cienka igła służąca do owijania na niej nici. Sieciarz stosował węzły jedno- lub dwuzamachowe. Według doświadczonych wytwórców węzły jednozamachowe były bardziej wytrzymałe i tworzyły trwałe połączenia. Dobrze wykonana sieć rybacka charakteryzowała się trwałością i efektywnością. Odpowiednio zapleciony materiał, poddawany rozsądnemu wykorzystaniu, mógł wytrzymać długie lata. Ponadto dobrze dobrany rodzaj sieci, a także jej długość i wielkość oczek, pozwalały zmaksymalizować liczbę udanych połowów, tym samym oszczędzając czas i pieniądze rybakom.

Współcześnie ludzkość – świadomie lub nie – daje się wciągnąć w globalną sieć różnorodnych połączeń. Sieci połączone są trwałymi węzłami, trzeba umieć się w nich odnaleźć i poruszać. Analiza sieci społecznych wykorzystywana jest w badaniach psychologicznych małych grup, w antropologii i socjologii, zainteresowanych relacjami zachodzącymi między jednostkami tworzącymi większą całość oraz między jednostką a całością. Kluczowe jest tu potraktowanie społeczeństwa jako sieci bądź uznanie, że struktura społeczna wynika z relacji zachodzących między elementami takiej sieci.

Ciekawym przykładem są europejskie sieci kulturalne. Działają ponad granicami państwowymi, przyjmując najczęściej formę prawną stowarzyszenia zarejestrowanego w jednym z europejskich krajów. Dzięki szerokiemu spektrum wiedzy, umiejętności i doświadczenia, prezentowanych przez organizacje członkowskie, oraz temu, że sieci są mostem pomiędzy podstawowym ogniwami sektora kultury a instytucjami międzynarodowymi, stowarzyszenia te stały się niezbędnym narzędziem wpływania na politykę kulturalną UE.

Ekspozycja będzie dostępna od 30.08 do 13.10.2024 roku w gmachu Muzeum Narodowego w Szczecinie, ul. Wały Chrobrego 3, w holu na pierwszym piętrze.